

Aan de fractie van Water Natuurlijk en het Algemeen Bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

Onderwerp: Twee vragen aan resp. de fractie van Water Natuurlijk en Het Algemeen Bestuur van het WDODelta n.a.v. de spoedige ingebruikname van het gemaal De Broekhuizen.

Datum: Dalfsen, 27 oktober 2018

Afzender: [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Binnenkort wordt het gemaal Broekhuizen in gebruik genomen, onlangs heeft u een nieuw (waterschap)belastingstelsel aangenomen en op 20 maart 2019 zijn er waterschapsverkiezingen. Deze gebeurtenissen vormen de aanleiding voor het schrijven van deze brief met daarin twee vragen;

Vraag A, aan de fractie van Water Natuurlijk van WDODelta luidt:

Waarom heeft u ingestemd met de bouw van dit gemaal?

Hoewel WDODelta het nut van dit gemaal anders presenteert, dient het hoofdzakelijk voor de aanvoer van water uit de Vecht voor de landbouw in tijden van droogte. Aanvoer van water is geen waterschapstaak en past absoluut niet in het streven naar een 'veerkrachtig, betrouwbaar en duurzaam waterbeheer.' Bovendien zijn volgens mij de kosten van dit gemaal vele malen hoger dan de maximaal te behalen opbrengst.

Vraag B, aan het Algemeen Bestuur van WDODelta luidt:

Waarom wordt de landbouw niet aangeslagen voor de aanvoer van water vanuit de Overijsselse Vecht naar de landbouwgebieden ten noorden en ten zuiden van de Vecht in het beheersgebied van WDODelta (voorheen WS Groot Salland)? Immers de landbouw is de enige belanghebbende die baat heeft bij de wateraanvoer, en in het nieuwe belastingstelsel moet het profijtbeginsel beter worden toegepast.

Beide vragen worden aansluitend verder uitgediept en toegelicht;

Uitdieping van en toelichting op vraag A;

In de projectbeschrijving van het project 'de bouw van het gemaal De Broekhuizen' op de website van WDO Delta lees ik: "We bouwen een nieuw gemaal zodat het waterbeheer in de regio Hasselt Dalfsen weer voldoet aan de eisen van deze tijd waaronder terugdringing van wateroverlast en verdroging". Op de 'reclameborden' langs de N340 nabij de bouwplaats staat: "Het Waterschap Drents Overijsselse Delta werkt aan de **afvoer en aanvoer** van water".

Een correcter omschrijving volgens mij is: "Het Waterschap Drents Overijsselse Delta werkt aan de **aanvoer en afvoer** van water";

Immers, de waterafvoer van het stroomgebied Dalfserveld ten westen en noordwesten van Dalfsen vindt sinds eeuwen plaats in noordwestelijke richting, via de gemalen Streukelerzijl en Galgenrak op het Zwarte Water. Dat valt ook te lezen in het 'Waterbeheerplan 2010-2015' van het WS Groot Salland. In dit waterbeheerplan is aangegeven: 'Om de waterafvoer uit dit stroomgebied te verbeteren en aan de nieuwe droogleggingsnormen te voldoen moeten retentiegebieden worden aangewezen en ingericht, moet het afwateringstelsel worden verbeterd en moeten de gemalen Streukelerzijl en Galgenrak worden verbeterd'. Met die verbetering is ook een begin gemaakt. Dus, tot het jaar 2010 was er geen enkele noodzaak om het gemaal De Broekhuizen te bouwen.

Pas omstreeks het jaar 2010, toen duidelijk werd dat de plannen ter verbetering van de N340 inhielden dat er tussen de A28 en West-Dalfsen een nieuwe N340 met 2 maal 2 rijstroken zou worden aangelegd op een honderdtal meters ten noorden van de bestaande N340, werd een aanpassing van de waterhuishouding in het gebied noodzakelijk.

Daarop besloot het bestuur van WS Groot Salland om niet alleen nieuwe duikers en watergangen, (waaronder de Dalfserveldwetering) aan te leggen, maar ook om een nieuw gemaal voor de afvoer van het regenwater uit het gebied lozend op de Overijsselse Vecht te bouwen, 'teneinde de wateroverlast in de regio Hasselt Dalfsen terug te dringen'. Het nieuwe gemaal De Broekhuizen wordt gebouwd aan de Noorder Vechtdijk direct benedenstrooms van stuw Vechterweerd..

Toen de bouw van een gemaal voor de afvoer van water uit het stroomgebied Hasselt Dalfsen noodzakelijk werd geacht, was het ook 'logisch' om de pompen in het gemaal te benutten om, in tijden van droogte, water naar dit gebied aan te voeren.

Het gebied ontving al enige tijd wateraanvoer van water uit de Vecht via een hevelleiding over de Noorder Vechtdijk enige honderden meters bovenstrooms van stuw Vechterweerd.

Met het nieuwe gemaal wordt het mogelijk om veel meer water naar het gebied te brengen en bovendien is men nu niet meer afhankelijk van de natuurlijke waterafvoer van de rivier de Vecht. Immers, het gemaal De Broekhuizen onttrekt het water uit het niet-gestuwde laatste pand van de Vecht dat in open verbinding staat met het Zwarte Water en het IJsselmeer, (in tijden van droogte het zoetwaterreservoir voor heel Nederland).

Het gemaal De Broekhuizen vormt, binnen het beheersgebied van WDO Delta, het vijfde gemaal dat zorgt voor wateraanvoer vanuit de Overijsselse Vecht naar de landbouwgebieden ten noorden en ten zuiden van de Vecht. (Het gemaal nabij de Koepelallee in Dalfsen wordt buiten beschouwing gelaten, want dit gemaal compenseert het water dat aan het landbouwgebied wordt onttrokken ten behoeve van de oeverdrinkwaterwinning Vechterweerd).

Omdat de natuurlijke waterafvoer van de Vecht in de zomer sterk terugloopt, (immers de Ov. Vecht is een regenrivier), en onvoldoende is om aan de watervraag van de gemalen te voldoen, wordt vanuit de IJssel Rijnwater opgepompt en via het Twentekanaal en het kanaal Almelo-De Haandrik naar de Ov. Vecht gevoerd. De gemaalcapaciteit van het gemaal nabij Eefde is recentelijk aanzienlijk uitgebreid.

Het Waterschap Drents Overijsselse Delta kiest er dus voor om verdroging van landbouwgebieden te bestrijden met aanvoer van water vanuit de Vecht. Een dergelijk waterbeleid is volledig in strijd is met de adviezen van de Staatscommissie Waterbeheer 21^e eeuw; In april 1999 is door de Staatssecretaris de Staatscommissie Waterbeheer 21^e eeuw ingesteld met als opdracht advies uit te brengen over de toekomstige waterhuishoudkundige inrichting van Nederland. De vraag aan de commissie luidde: "Is de Nederlandse Waterhuishouding voldoende voorbereid op de te verwachten klimaatverandering, zeespiegelrijzing en bodemdaling".

De commissie formuleerde de volgende beleidsuitgangspunten voor een toekomstig taakstellend waterbeleid, (ik beperk me hier tot de beleidsuitgangspunten voor, en de regie en sturing van, het watersysteem), : 'Het watersysteem moet betrouwbaar zijn, het moet voldoende veerkracht bezitten en het moet duurzaam en bestuurbaar zijn'. Binnen het watersysteem mag er geen afwenteling van problemen optreden, en binnen één watersysteem moet verplicht de volgorde, 'vasthouden', 'bergen' en 'afvoeren' plaatsvinden. De stroomgebiedsbenadering conform de Europese Kaderrichtlijn Water dient leidend te zijn'. In het waterbeheerplan 2010-2015 van het Waterschap Groot Salland zijn voornoemde beleidsuitgangspunten terug te vinden. Met deze beleidsuitgangspunten is men in het stroomgebied van de regio Dalfsen Hasselt voortvarend aan de slag gegaan; er zijn retentiegebieden aangewezen en gerealiseerd. De gemalen Streukelerzijl en Galgenrak zijn vernieuwd.

Maar, ten aanzien van het peilbeheer en de volgorde van, eerst vasthouden, dan zo mogelijk bergen en dan pas afvoeren, houdt het Algemeen Bestuur van het WDO Delta vast aan de aloude opvatting, te weten: Het neerslagoverschot uit de winter moet zo snel als mogelijk worden afgevoerd, opdat men snel met machines het land op kan, en het neerslagtekort in de zomer moet zo mogelijk worden aangevuld met wateraanvoer. (Voor alle duidelijkheid; voor Nederland geldt: in de winter is er een neerslagoverschot omdat de neerslag groter is dan de verdamping, in de zomer is er een neerslagtekort omdat de verdamping groter is dan de neerslag).

Een waterschap is een autonoom bestuursorgaan, waarbij het bestuur om de vier jaar gekozen wordt. Omdat de landbouw(vertegenwoordigers) binnen het waterschap Groot Salland de dienst uitmaakte(n), gebeurt er wat er gebeurd is. Dit is volkomen rechtmatig.

Ik verwijt de fractie van Water Natuurlijk dat zij in dit beleid meegaat en niet, overeenkomstig de aard van de partij Water **Natuurlijk**, daar tegen ageert. Aldus raakt een natuurlijk, veerkrachtig en duurzaam watersysteem steeds verder uit beeld.

Dat het binnen het stroomgebied van de Overijsselse Vecht ook anders kan moge blijken uit het interview dat de Watergraaf van het waterschap Vechtstromen op 21-09-2018 gaf aan de regionale krant Tubantia. Zie bijlage.

Uitdieping en toelichting op vraag B

De Europese Kaderrichtlijn Water schrijft voor dat kosten van 'waterdiensten' bij de gebruiker van die diensten in rekening moet worden gebracht. Het in tijden van droogte aanvoeren van water voor de landbouw moet als een 'waterdienst' worden beschouwd. De gebruikers van deze 'waterdienst' zijn de agrariërs die profijt hebben van deze extra wateraanvoer bovenop de van nature vallende neerslag. Het in tijden van droogte aanvoeren van water is zeker geen algemene waterschapstaak op grond van de Waterschapswet.

In het Unievoorstel voor de aanpassing en verbetering van het (waterschaps)-belastingstelsel lees ik: "het is de bedoeling dat in de watersysteemheffing het profijtbeginsel beter wordt toegepast". In dit opzicht is het onrechtvaardig dat de kosten voor de wateraanvoer naar een beperkt aantal gebruikers door alle ingelanden moeten worden opgebracht.

In het verleden zijn zeer hoge kosten gemaakt voor het realiseren van de waterinfrastructuur voor het aanvoeren van water vanuit de Overijsselse Vecht naar de landbouwgebieden ten noorden en ten zuiden van de Ov. Vecht. Dit valt helaas niet meer terug te draaien. Wel lijkt het mij billijk en rechtvaardig dat de exploitatiekosten van deze wateraanvoer-infrastructuur in rekening worden gebracht bij diegene die van deze wateraanvoer profiteren. Daaronder vallen zeker niet de natuur gebieden, want die ondervinden alleen maar nadeel van de onnatuurlijk hoge waterstanden als gevolg van de wateraanvoer in de zomer. De teloorgang van de oude beuken op de landgoederen Den Berg en De Horte zijn daar een bewijs van.

De zomer van 2018 was extreem lang en droog. Alles wijst er op dat, als gevolg van de klimaatverandering, dergelijke zomers vaker zullen voorkomen. Mocht de toenemende verdroging in het beheersgebied van het Waterschap Drents Overijsselse Delta verder bestreden worden met wateraanvoer en dit leiden tot een verhoging van de waterschapslasten voor **alle** ingelanden, dan zal ik me daartegen verzetten. Zo nodig tot bij een rechter.

In afwachting van uw antwoorden,

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

[REDACTED] E: